

EN FOLKEGAVE

Peder Bundgaard, der var personlig ven med Dan Turèll, indkredser fænomenet »Onkel Danny«. Bogen er en smuk skildring af et maskulint venskab. Læs den og bliv varm ind i sjælen

BØGER

PEDER BUNDGAARD: »Superdan. Et portræt af Dan Turèll«. 291 sider. Borgen. 248 kroner. Udkommer i dag.

»Min sidste slentretur igennem byen er forbi, og en enkelt skygge mindre befærdede gaden,« skrev Dan Turèll i 1977. En førdødsoplevelse, der står som en værdig minderune over digteren, performeren m.m. Turèll. Den 15. oktober 1993 lagde poeten for sidste gang bowlerhatten. Men hans generfer venter stadig omkring gadehjørnet i alle Københavns snuskede sidegader. Nogle gange med Draculakappen over skulderen, andre gange iført cottoncoat. Men altid med et skævt grin og mange ord på læben.

Nu har omslagsartisten, forfatteren og vennen Peder Bundgaard skrevet covernoter til Dan Turèlls korte men intense liv. Et personligt portræt af mennesket og kunstneren Dan Turèll.

Bundgaard er en privilegeret guide. Han sluttede venskab med Turèll i 1970 og var med hele vejen. Foruden det personlige førstehåndskendskab har Bundgaard haft næsen i arkiverne, genlæst hele forfatterskabet, sølle 87 bøger, og snakket med gud og

hvermand for at indkredse fænomenet.

FULGT PÅ TÆT HOLD

I kronologisk form får vi om ikke den sande så dog en væsentlig, subjektiv indføring i liv og værk. Fra fødslen den 19. marts 1946 til den absurd tidlige død.

Vi har i aviser, ugeblade og tv alle kunnet følge Onkel Danny på tæt hold gennem årene. Og en væsentlig del af resten står i mesterens eget værk. Så selve livsforløbet som det skildres i »Superdan« indeholder få overraskelser.

Turèlls barn- og ungdom er historien om det intelligente barn, der først briller i skolen og siden vender sig mod alle autoriteter. En personlig historie, ja,

men også en epokes historie. Som sådan er Turèll et koncentrat af generationen, der voksede op i 50'ernes koldkrigsunivers og sprang ud i 60'ernes frigørelse. Han blev kanal for sfærernes musik. Det sammenfald af liv og tid, der skaber mytologisk stof. De utallige udgivelser i stort set alle tilgængelige medier balancerede mellem det private og det almene. Han skrev for det meste om sig selv, men talentet gjorde det interessant for os alle.

SERIØS FLIPPER

Et knudepunkt i Bundgaards tolkning af mennesket Turèll er paradokset mellem selviscenesætteren Onkel Danny og så den sky privatperson Dan, en »blufærdig ekshibitionist«. Samtidig lærer vi flipperen Turèll at kende som 100 procent seriøs med sit arbejde. Disse tilsyneladende modsætninger er samtidig en gangbar karakteristik af kunstneren til alle tider, og som sådan fremstår Turèll i Bundgaards streng

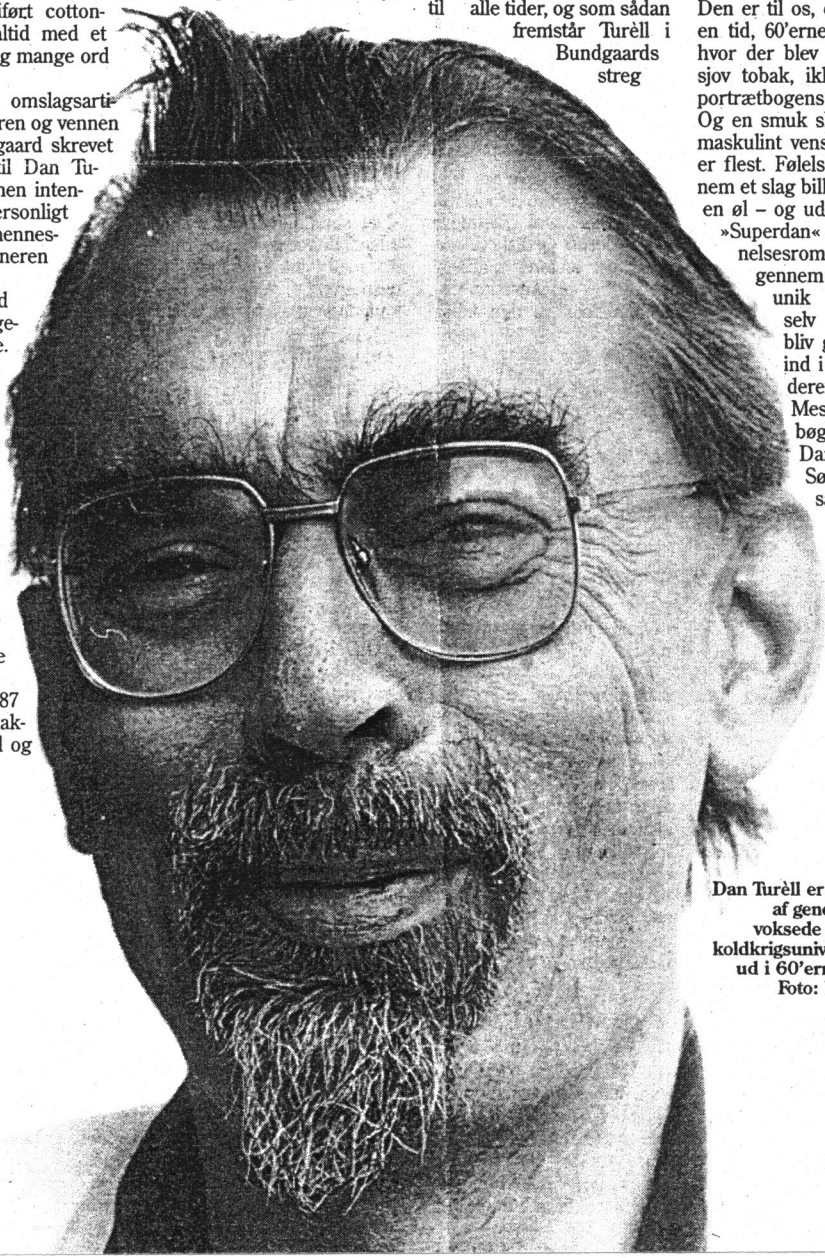
også som en arketype.

Som helhed betragtet er »Superdan« en kærlig, generøs og meget glad bog. Flere steder har forfatteren dog svært ved at skjule sin harme, især over to ting: de danske skattemyndigheders behandling af kunstnere i almindelighed, og Turèll i særdeleshed. Og det litterære Danmarks manglende anerkendelse af kunstneren Dan Turèll. Turèll fik få litterære priser. Men det skyldes nok de egenskaber, der netop gør ham til eneren og – set på afstand – den banebrydende forfatter. Næmlig at Turèll i sine værker ikke skelnede mellem fin- og massekultur. Både Anders And og T.S. Eliot er en del af det moderne menneskes indre biograf. Det vidste Dan. På det område var han en seer, Danmarks egen buddhainkarnation.

Peder Bundgaards bog er en helt anden folkegave end den til et aktuelt brudepar. Den er til os, en B-film om en tid, 60'ernes modkultur, hvor der blev røget en del sjov tobak, ikke mindst af portrætbogens genstand. Og en smuk skildring af et maskulint venskab, som de er flest. Følelser vises gennem et slag billard eller over en øl – og uden store ord.

»Superdan« er en Dan-nelsesroman, en gave gennem tiden til en unik digter. Læs selv »Superdan«, bliv glad og varm ind i sjælen. Vend derefter tilbage til Mesteren. Læs bøgerne og lyt til Dan Turèll og Sølvstjernerne i sangen »Aldrig en Anden som Dig«.

KARSTEN
NIELSEN

Dan Turèll er et koncentrat af generationen, der voksede op i 50'ernes koldkrigsunivers og sprang ud i 60'ernes frigørelse. Foto: Per Daugaard